

УДК 81'243

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/64-2-35>

Дарина СОЛОВЕЙ,
orcid.org/0000-0001-6287-4078
аспірантка романської і новогрецької філології та перекладу
Київського національного лінгвістичного університету
(Київ, Україна) solovei.dar.alex@gmail.com

ЛІНГВОПРАГМАТИЧНА І КУЛЬТУРНА АДАПТАЦІЯ БІБЛІЙНИХ МЕТАФОР В ІТАЛІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ

Статтю присвячено дослідженню ролі метафори в мовленні та мовній адаптації, а також її впливу на когнітивний, емоційний та комунікативний рівні адаптації біблійних текстів. Вивчення метафори має велике значення для різних галузей, таких як лінгвістика, літературознавство, психологія, філософія, мовна практика та комунікація. Вона допомагає нам краще розуміти природу мови, мислення та сприйняття, а також розкриває багатозначний потенціал образного мовлення. Основним об'єктом дослідження є адаптація біблійних текстів, зокрема притчі про сіяча, у перекладах на італійську та українську мови, яка задується в Євангелії від Луки, восьмому розділі. Мета дослідження метафори в цьому контексті полягає в розкритті впливу метафоричних конструкцій на сприйняття, розуміння та емоційне забарвлення біблійних текстів. Основна увага зосереджена на тому, як ці метафоричні конструкції відповідають на потреби та вимоги конкретної аудиторії. Дослідження метафоричних виразів, які використані в біблійних текстах, впливають на сприйняття слухачів або читачів, спонукаючи їх до глибшого розуміння змісту та емоційного зв'язку з біблійними текстами. Метафори можуть активізувати інтелектуальні та емоційні ресурси аудиторії, сприяючи більш глибокій взаємодії з текстом. При цьому, важливо враховувати специфічні потреби та вимоги аудиторії, оскільки кожна група має свої особливості, що впливають на сприйняття метафор та їх емоційну реакцію. Дослідження також розглядають очікування та вимоги аудиторій щодо біблійних текстів і як адаптація метафор до цих потреб може покращити ефективність комунікації та сприяти глибшому осмисленню біблійних послань. Розуміння потреб аудиторії та вміння відповідати на них мають велике значення для забезпечення успішного сприйняття біблійних текстів. Отже, дослідження ролі метафори в адаптації біблійних текстів в українськомовних та італійськомовних контекстах має велике значення для розуміння та ефективної комунікації з аудиторією. Воно допомагає нам вивчити, як метафори впливають на сприйняття та сприяють глибшому осмисленню біблійних текстів. Ці дослідження показують, як адаптація метафор до потреб аудиторії може покращити ефективність комунікації та сприяти більш глибокому розумінню біблійних послань.

Ключові слова: адаптація, біблійні євангельські тексти, метафора, мова, мовлення.

Daryna SOLOVEI,
orcid.org/0000-0001-6287-4078
PhD student at the Department of Romance and Modern Greek Philology and Translation
Kyiv National Linguistic University
(Kyiv, Ukraine) solovei.dar.alex@gmail.com

LINGUISTIC-PRAGMATIC AND CULTURAL ADAPTATION OF BIBLICAL METAPHORS IN THE ITALIAN-UKRAINIAN TRANSLATION

This article explores the role of metaphor in discourse and linguistic adaptation, as well as its impact on the cognitive, emotional, and communicative levels of adapting biblical texts. The study of metaphor is significant in various fields such as linguistics, literary studies, psychology, philosophy, language practice, and communication. It helps us better understand the nature of language, thinking, perception, and reveals the valuable potential of figurative speech. The main focus of the research is the adaptation of biblical texts, particularly the parable of the sower, in translations into Italian and Ukrainian languages, as mentioned in the eighth chapter of the Gospel of Luke. The goal of the metaphor analysis in this context is to uncover the influence of metaphorical constructions on the perception, understanding, and emotional resonance of biblical texts. Special attention is given to how these metaphorical constructions cater to the needs and demands of a specific audience. The study explores how metaphorical expressions used in biblical texts influence the perception of listeners or readers, prompting them towards a deeper understanding of the content and establishing an emotional connection with the biblical texts. Metaphors can activate intellectual and emotional resources of the audience, fostering a more profound interaction with the text. It is crucial to consider the specific needs and requirements of the audience, as each group possesses distinct characteristics that influence their perception of metaphors and emotional reactions to them. The study also examines the expectations and demands of audiences regarding biblical texts and how adapting metaphors to these needs can enhance communication effectiveness and facilitate a deeper understanding of

biblical messages. Understanding the audience's needs and the ability to respond to them are essential for ensuring successful perception of biblical texts. Thus, the research on the role of metaphor in adapting biblical texts in Ukrainian and Italian contexts holds great significance for understanding and effectively communicating with the audience. It helps us study how metaphors influence perception and contribute to a deeper comprehension of biblical texts. These studies demonstrate how adapting metaphors to the audience's needs can enhance communication effectiveness and promote a more profound understanding of biblical messages.

Key words: adaptation, biblical evangelical texts, metaphor, language, speech.

Постановка проблеми. Метафоричне мислення виявило великий вплив на розвиток мови і культури в цілому. Великі філософи, такі як Аристотель, Руссо, Гегель та інші, розглядали метафору як ключовий елемент мови і мислення. Сьогодні метафора продовжує привертати увагу дослідників з різних наукових галузей. Кожна галузь надає своє визначення сутності метафори, враховуючи свої особливості та цілі досліджень. Наприклад, лінгвісти вивчають роль метафори у мові та комунікації, когнітивні вчені досліджують метафоричне мислення та його вплив на сприйняття світу, а літературознавці аналізують метафоричне використання в художніх текстах. Це свідчить про широкий спектр інтересів та перспектив у вивченні метафоричного явища.

Різноманіття підходів і досліджень вказує на важливість метафори як об'єкта вивчення. Вона стимулює творчість, допомагає нам уявляти і розуміти світ з нових перспектив, розширює нашу культурну спадщину і впливає на наш спосіб мислення.

Аналіз досліджень. Аналіз останніх досліджень свідчить про те, що у сучасній дискусії з питань перекладознавства постійно розглядаються проблеми лінгвокультурних адаптацій. Проблематику дослідження адаптації біблійних текстів було висвітлено у працях зарубіжних та вітчизняних науковців (С. С. Аверинцев, В. В. Демецька, В. В. Кабакчі, Л. О. Кузьменко, Н. В. Моховиков, М. В. Шиповських, О. С. Шутова).

Особлива увага приділяється адаптації біблійних текстів українською та італійською мовами, враховуючи їх лінгвокультурні особливості. Процес адаптації тексту вимагає від перекладача ясного розуміння мети перекладу. Одна з ключових проблем полягає у збереженні значення та емоційного звучання метафор, які зустрічаються в біблійних текстах. Це вимагає від перекладача не лише лінгвістичної точності, але й культурної глибини розуміння. Він повинен знати особливості метафоричного використання мови у кожній культурі, зокрема українській та італійській, щоб забезпечити адекватне відтворення метафоричних конструкцій у перекладі.

Таким чином, проблеми лінгвопрагматичної та культурної адаптації біблійних метафор в іта-

лійсько-українському перекладі євангельських текстів потребують детального вивчення. Дослідження метафори в цьому контексті спрямоване на розкриття того, як метафоричні конструкції впливають на сприйняття, розуміння та емоційне забарвлення біблійних текстів, а також як вони відповідають на потреби та вимоги конкретної аудиторії.

Мета статті полягає у дослідженні ролі метафори у мовленні й мовній адаптації, її вплив на когнітивний, емоційний та комунікативний рівні адаптації біблійних текстів та їх залежність від специфічних потреб і вимог цільової аудиторії.

Об'єкт дослідження – адаптація біблійних текстів, зокрема притчі про сіяча, що згадується у Євангелії від Луки, у перекладах на італійську та українську мови.

Предметом дослідження статті є виявлення метафор у біблійних текстах перекладених італійською і українською мовами з урахуванням різних рівнів адаптації, які залежить від специфічних потреб і вимог цільової аудиторії на прикладі Євангельської притчі про сіяча.

Виклад основного матеріалу. Термін «метафора» походить від грецького слова «μεταφορά», що означає «перенесення». Явище метафори починає цікавити дослідників ще з Античності, адже перше визначення метафори зустрічається у «Поетиці» Аристотеля, де вона розглядається як перенесення слова зі зміною значення «або з роду на вид, або з виду на рід, або з виду на вид, або за аналогією», причому філософ розуміє її не тільки як стилістичний прийом, як засіб стилістичної прикраси, а значно глибше – як особливість образного мислення людини. Метафора – не лише явище художнього вислову, а взагалі властивість людської мови, вона виникає на основі перенесення ознак і може бути розглянута як скорочене порівняння, де висловлюється те, що мовець має на увазі, за допомогою іншого вислову. Метафора являється інструментом, за допомогою якого розширюється коло можливостей для перекладу змісту одного понятійного поля в інше.

В «Поетиці» метафора цікавить Аристотеля, звичайно, як явище художньої мови. Складання вдалих метафор, на його погляд, є ознака майстерності. «Найважливіше – розумітися на мета-

форах. Тільки цього не можна перейняти від іншого, це – ознака обдарованості, бо складати хороші метафори – це значить помічати схожість» (Аристотель, 2007) тобто, знаходити схожість між різними, часом дуже несхожими речами. Метафора ґрунтується на асоціаціях, схожостях або подібностях, а асоціації впливають на мислення мовця, отже породження метафори можна вважати когнітивним процесом.

Важливим аспектом дослідження метафори є її функції. Метафора виконує різноманітні ролі у мовленні, включаючи репрезентацію абстрактних понять, активізацію уваги, вираження емоційного стану, створення образності та вплив на сприйняття аудиторії. Вона допомагає нам сприймати і розуміти світ навколо нас з нової перспективи і розширює нашу мовленнєву та когнітивну сфери.

Метафора як мовна і мовленнєва одиниця виконує декілька різних функцій, залежно від яких вона може розглядатись як стилістичний прийом, як спосіб образного вираження змісту, як спосіб пізнання та номінації нових понять та як спосіб мислення. Хоча в мовознавчому та стилістичному аспекті метафора цікавить більше як мовленнєве явище, вона насправді існує і в мисленні, і в мові. Метафора поєднує мислення, мову та мовлення, що тісно взаємодіють та не можуть розглядатись окремо. Метафоричне мислення породжує метафору в мовленні, використовуючи вже існуючі мовні засоби, та створює нові мовні засоби, які по суті стають метафорами в мові. Метафори, або поняттєві метафори за М. Джонсоном та Дж. Лакоффом, в мові – це мовні вирази, які виникли завдяки метафоричному мисленню та укорінилися в мові як сталі вирази та словосполучення.

Таким чином, метафора надає словам нового лексико-семантичного значення, що дає розвиток мові. Її роль в мові та мовленні значна, особливо стосовно всіх абстрактних понять та явищ, оскільки їх важко пояснити словами в прямому значенні. Метафора породжує синонімію та полісемію, розвиває системи термінології та емоційно-експресивної лексики, створює нові лексичні та фразеологічні конструкції.

Найбагатшими на метафори тексти, які знайомі переважній частині людства є релігійні тексти, зокрема й біблійні. Загалом, біблійні метафори є важливим елементом релігійного дискурсу та використовуються для передачі складних духовних та моральних понять у зрозумілій та образній формі. Біблійні метафори часто виражають концептуальні ідеї, такі як духовність, моральність, віра, спасіння тощо. Вони допомагають уособити

ці ідеї та зробити їх ближчими та доступними для людей. Розуміння біблійних метафор вимагає знання культурно-історичного контексту, зокрема подій, обрядів, символіки та релігійних учень.

При перекладі біблійних метафор з однієї мови на іншу можуть виникати труднощі. Оскільки метафори мають глибоке культурне значення, одним із завдань перекладача є знаходження еквівалентних образів або виразів у цільовій мові, які б могли якомога точніше передати відтінки оригінального тексту. Саме з метою кращого розуміння біблійних метафор біблійні тексти можуть зазнавати адаптації, яка, у свою чергу, може здійснюватися на різних рівнях.

Рівні адаптації біблійних текстів можуть варіюватися в залежності від конкретних потреб та цілей перекладу, наприклад:

Лексико-синтаксична адаптація. Цей рівень адаптації передбачає зміну лексичних та синтаксичних елементів для кращого розуміння тексту цільовою аудиторією. Це може включати вибір інших слів, фраз, синтаксичних конструкцій або формулювань, що більш зрозумілі або прийнятні для слухачів або читачів.

Синтаксична адаптація виступає як аспект прагматичної адаптації, який базується на ономазіологічному аналізі. До синтаксичної адаптації ми зараховуємо зміни, яких зазнає у перекладі схема, що прийнята автором оригінального твору, в результаті структурного перетворення відповідно до синтаксичних норм мови перекладу.

Лінгвокультурна адаптація. Цей рівень адаптації передбачає врахування культурних особливостей та сприйняття цільової аудиторії. Це може включати пояснення або введення аналогій, що відповідають культурному контексту отримувачів. Така адаптація сприяє кращому розумінню і відчуттю близькості до тексту.

Релігійна адаптація. Цей рівень адаптації спрямований на врахування релігійних особливостей та потреб цільової релігійної спільноти. Він може включати зміни, що допомагають зберегти важливість релігійних концепцій, цінностей та вчень у перекладі.

Контекстуальна адаптація. Цей рівень адаптації враховує специфічний контекст, в якому застосовується перекладений текст. Він може включати актуалізацію або контекстуалізацію біблійних текстів для забезпечення їх релевантності та зрозумілості для сучасних читачів.

Пропонуємо розглянути притчу про сіяча та спробуємо проаналізувати її значення разом.

Наведені нижче приклади демонструють, як український та італійський переклади мають від-

Євангеліє від Луки 8:4-18

4 І, як зібралось багато народу, і з міста до Нього поприходили, то Він промовляти став притчею.
 5 Ось вийшов сіяч, щоб посіяти зерно своє. І, як сіяв, упало одне край дороги, і було повитоптуване, а птахи небесні його повидзьобували.
 6 Друге ж упало на ґрунт кам'янистий, і, зійшовши, усохло, не мало бо вогкості.
 7 А інше упало між терен, і вигнався терен, і його поглушив.
 8 Інше ж упало на добрую землю, і, зійшовши, уродило стократно. Це сказавши, закликав: Хто має вуха, щоб слухати, нехай слухає!
 9 Запитали ж Його Його учні, говорячи: Що визнає ця притча?
 10 А Він відказав: Вам дано пізнати таємниці Божого Царства, а іншим у притчах, щоб дивились вони і не бачили, слухали і не розуміли.
 11 Ось що означає ця притча: Зерно це Боже Слово.
 12 А котрі край дороги, це ті, хто слухає, але потім приходиться диявол, і забирає слово з їхнього серця, щоб не вірували й не спаслися вони.
 13. А що на кам'янистому ґрунті, це ті, хто тільки почує, то слово приймає з радістю; та кореня не мають вони, вірують дочасно, і за час випробування відпадають.
 14 А що впало між терен, це ті, хто слухає слово, але, ходячи, бувають придушені клопотами, та багатством, та життєвими розкошами, і плоду вони не дають.
 15 А те, що на добрій землі, це оті, хто як слово почує, береже його в широму й доброму серці, і плід приносять вони в терпеливості.
 16 А світла засвіченого ніхто не покриває посудиною, і не ставить під ліжку, але ставить його на свічник, щоб бачили світло, хто входить.
 17 Немає нічого захованого, що не виявиться, ні таємного, що воно не пізнається, і не вийде наяв.
 18 Тож пильнуйте, як слухаєте! Бо хто має, то дасться йому, хто ж не має, забереться від нього і те, що, здається йому, ніби має.

Luca 8:4-18

4 Un giorno in cui si era riunita una grande folla per ascoltarlo, mentre molte altre persone erano in cammino, provenienti da diverse città, Gesù raccontò questa parabola:
 5 “Un contadino andò nei suoi campi per seminare il grano. Mentre seminava, alcuni semi caddero sulla strada e furono calpestati o mangiati dagli uccelli.
 6 Altri semi caddero sulla roccia ricoperta da un basso strato di terra; appena cominciarono a crescere, le pianticelle si seccarono e morirono per mancanza di umidità.
 7 Altri semi caddero tra le spine e i teneri steli di grano che crebbero furono soffocati.
 8 Altri, invece, caddero sul terreno fertile; questi semi germogliarono e produssero un raccolto cento volte maggiore di quanto era stato seminato”. Poi Gesù aggiunse: “Chi ha orecchie per udire, ascolti!”
 9 Gli apostoli gli chiesero il significato della storia.
 10 Gesù rispose: “Dio vi ha concesso di conoscere il significato di queste parabole che rivelano il mistero del Regno di Dio. Ma questa gente ascolta e non capisce, guarda e non vede, proprio come predissero gli antichi profeti.
 11 Questo è il significato della storia: il seme è il messaggio di Dio agli uomini.
 12 Il sentiero su cui cadono alcuni semi rappresenta il cuore duro di quelli che ascoltano le parole di Dio, ma poi viene il diavolo e porta via quelle parole, impedendo loro di credere e di essere salvati.
 13 Il terreno roccioso rappresenta quelli che ascoltano con gioia il messaggio, che però non penetra fino in fondo al loro cuore, non mette radici, né cresce in loro. Queste persone sanno che il messaggio è vero, e per un po' credono; ma quando giunge il momento della prova, allora perdono ogni interesse.
 14 I semi fra le spine rappresentano quelli che ascoltano e credono alle parole di Dio, ma, dopo un po', si lasciano soffocare dalle preoccupazioni, dalle ricchezze, dalle responsabilità o dai piaceri della vita. E così non sono mai capaci di aiutare nessun altro a credere nel Vangelo.
 15 Ma il terreno fertile rappresenta la gente dal cuore buono e onesto. Queste persone ascoltano le parole di Dio, vi si aggrappano e con la loro perseveranza producono un abbondante raccolto”.
 16. Un'altra volta Gesù chiese: “Si è mai sentito di qualcuno che accende una lampada e poi la copre, perché non risplenda? No, anzi, le lampade vengono messe bene in vista, dove tutti possano vedere la luce.
 17 Così un giorno tutto ciò che ora è nascosto sarà portato alla luce e reso palese.
 18 Perciò attenzione a come ascoltate; perché a chi ha, sarà dato ancor di più; e chi non ha, sarà privato perfino di quel poco che pensa di avere”.

мінності у використанні мовних засобів та стилістичних прийомів, але зберігають загальний зміст та ідею притчі, зокрема:

«5 Ось вийшов сіяч, щоб посіяти зерно своє. І, як сіяв, упало одне край дороги, і було **повитоптуване**, а птахи небесні його **повидзьобували**.»

5 “Un contadino andò nei suoi campiper seminare ilgrano. Mentre seminava, alcuni semi caddero sulla strada e furono **calpestati** o **mangiati dagli uccelli**.”

У цьому прикладі український переклад використовує більш поетичні та образні вислови, як «**повитоптуване**» та «**повидзьобували**». У той же час, італійський переклад передає той самий зміст більш прямолінійно та без образних деталей, згадуючи, що семена були «**calpestati**» (стоптані) та «**mangiati dagli uccelli**» (з'їдені птахами).

«6 Друге ж упало на **ґрунт кам'янистий**, і, зійшовши, усохло, не мало бо вогкості.»

6 “Altri semi caddero sulla **roccia** ricoperta da un basso strato di terra; appena cominciarono a crescere, **le pianticelle si seccarono e morirono per mancanza di umidità.**”

Український переклад зазначає, що зерна впали на «**грунт кам'янистий**» і не мали достатньої вологості, що призвело до їхньої сухості та загибелі. Італійський переклад описує, що зерна впали на “**roccia**” (скелю), яка була покрита тонким шаром землі, і після того, як вони почали рости, “**le pianticelle si seccarono e morirono per mancanza di umidità**” (паростки висохли і померли через відсутність вологості). Обидва переклади передають одну й ту саму ідею, використовуючи різні мовні засоби та вирази.

«15 А те, що на добрій землі, це оті, хто як слово почує, **береже його в щирому й доброму серці, і плід приносять вони в терпеливості.**»

“15 Ma il terreno fertile rappresenta la gente dal cuore buono e onesto. Queste persone ascoltano le parole di Dio, vi si aggrappano e con la loro **perseveranza** producono un abbondante **raccolto**”.

У цьому прикладі український переклад використовує вислови «**береже його в щирому й доброму серці**» та «**плід приносять вони в терпеливості**», що передають ідею про цінність вірного прийняття Слова Божого. Італійський переклад використовує більш конкретні слова, такі як “**perseveranza**” (терпеливість) і “**raccolto**” (урожай), щоб передати ідею про те, що люди з добрим і чесним серцем приносять багато плодів.

«17 Немає нічого захованого, що **не виявиться**, ні таємного, що воно **не пізнається**, і не вийде наяв.»

“17 Così un giorno tutto ciò che ora è nascosto sarà **portato alla luce e reso palese.**”

Обидва переклади передають однакову думку, що ніщо не може залишитися прихованим назавжди і рано чи пізно все, що зараз є прихованим, буде виявлено і стане явним. Український переклад використовує вислів «**не виявиться**» та «**не пізнається**», щоб підкреслити, що ніщо не може залишатися прихованим назавжди. Італійський переклад використовує слова “**portato alla luce**” (принесено на світло) та “**reso palese**” (зроблено відомим), щоб висловити ідею, що те, що було приховане, буде виявлено і зроблено відомим. Обидва варіанти передають одну й ту саму ідею, використовуючи різні мовні засоби та вирази.

Мовець використовує ці метафоричні конструкції, щоб передати суттєву істину про те, як важливо приймати Боже Слово. Ці конструкції адаптовані таким чином, щоб зробити вчення більш доступним та запам'ятовуваним для учнів.

У першому випадку, зерно падає край дороги і потрапляє під ноги людей, а птахи з'їдають його. Це символізує тих, хто чує Слово, але не розуміє його, і диявол забирає його з їхнього серця, щоб не увірували та не спаслися.

У другому випадку, зерно падає на кам'янистий ґрунт і швидко висихає, оскільки немає достатньої вологості. Це вказує на тих, хто з радістю приймає Слово, але не має стійкого кореня віри і відпадає, коли з'являються випробування.

У третьому випадку, зерно падає між терени, де ростуть колочки, які поглинули його. Це символізує тих, хто чує Слово, але покривається клопотами, багатством та життєвими розкошами, і не приносить плоду.

У четвертому випадку, зерно падає на добру землю і приносить багато плодів. Це вказує на тих, хто приймає Слово з щирим і добрим серцем, захищає його і плідно діє в терпеливості.

Лінгвістичний аналіз тексту Євангельської притчі про сіяча вказує на наявність ключових елементів та особливостей, застосування метафоричних конструкцій та різних рівнів мовної адаптації, які залежить від специфічних потреб і вимог цільової аудиторії (учнів Христа) та допомагають учням зрозуміти притчу.

По-перше, притча має чітку структуру, де розповідь розділяється на опис чотирьох видів ґрунту, на який впало зерно та чотирьох груп людей, відповідно до того, як вони сприймають істину. Це допомагає учням усвідомити логічну послідовність подій та змістове наповнення притчі. Речення в притчі мають просту будову та лаконічний стиль. Христос використовує короткі висловлювання, що дозволяє учням легше сприймати і запам'ятовувати інформацію. Він унікав складних конструкцій та філософських термінів, використовуючи повсякденну мову. Це допомагає учням Христа легко сприйняти та зрозуміти основний зміст притчі.

По-друге, лексика, яку Христос використовував, була простою і зрозумілою для учнів. Він використовував слова та вирази, які були часто вживаними у повсякденному мовленні. Це допомогало учням легше сприймати послання притчі і зрозуміти її контекст.

По-третє, Христос використовував метафори та образи, які легко сприймаються учнями. В Євангельській притчі про сіяча використовуються образи землі, насіння, терену та плодів. Зерно символізує Слово Боже, а різні типи ґрунту відображають різні реакції та ставлення людей до цього слова. Учні могли відчутти візуальну та образну силу притчі, що полегшувало її розуміння та запам'ятовування.

Крім того, притча містить конкретні приклади та ситуації, які легко уявити. Наприклад, зерно, яке повитоптували або яке висохло на кам'янистому ґрунті, створюють живі образи, що допомагають учням уявити різні сценарії та їх наслідки.

По-четверте, повторення мали важливу роль у тексті притчі. Вчитель повторював певні фрази, що підсилювало їх значення та допомагало учням краще засвоїти і запам'ятати їх. Наприклад, фраза «Хто має вуха, щоб слухати, нехай слухає!» була повторена для підкреслення важливості уважного слухання.

По-п'яте, Христос використовував риторичні запитання. Учні запитують Вчителя про значення притчі, а Він відповідає на їхні запитання, пояснюючи її зміст. Це створює взаємодію та активну участь учнів у процесі розуміння та осмислення притчі. Водночас означає, що Христос має намір і надалі відкривати істину Своїм учням, які вже знають деякі таємниці Царства Небесного.

Усі ці лінгвістичні елементи, такі як структура речення, лексика, метафори та образи, повторення та риторичні запитання, були використані Христом для створення тексту, який був доступним, зрозумілим та легким для усвідомлення його учнями. Це дозволило їм легше сприймати, розуміти та запам'ятовувати важливі знання, які були передані через притчу про сіяча.

Враховуючи ці лінгвістичні особливості, можна сказати, що мовець адаптував притчу, щоб зробити її більш зрозумілою, доступною та запам'ятовуваною для Своїх учнів. Використання

простої мови, конкретних образів, повторень та риторичних запитань сприяло кращому засвоєнню істини про Слово Боже та Царство Боже.

Висновки. Метафора відіграє величезну роль у мові та мовленні, оскільки вона виконує різні функції. Номінативна функція метафори полягає в тому, що вона надає нові терміни або поняття, які допомагають описати або назвати щось. Пояснювальна функція полягає в тому, що метафора може допомогти пояснити складні або абстрактні концепції шляхом використання знайомих образів. Емоційно-оцінна функція метафори дозволяє передати емоції, ставлення та оцінку через використання образних засобів. Семантична функція полягає в розширенні або збагаченні значення слів або фраз за допомогою порівняння з іншими об'єктами або явищами. Прагматична функція метафори відображає її вплив на сприйняття, поведінку та комунікацію, включаючи переконання, переконування та створення ефективних зв'язків з аудиторією. Таким чином, метафора є потужним засобом для передачі важливих ідей та сприяє зрозумінню та запам'ятовуванню інформації. Можна стверджувати, що Євангельська притча про сіяча є прикладом успішної мовної адаптації. Христос майстерно використовував лінгвістичні засоби, щоб пристосувати своє послання до учнів, враховуючи їхні релігійні особливості та потреби. Він використовував просту мову, конкретні образи, повторення та риторичні запитання, що сприяло легкому сприйняттю та засвоєнню його вчень про Боже Слово та Царство Боже.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Bible Gate way. Italian translation: веб сайт URL: <https://www.biblegateway.com/passage/?search=%D0%92%D1%96%D0%B4+%D0%9B%D1%83%D0%BA%D0%B8+8&version=BDG> (дата звернення 20.06.2023).
2. Bible Gate way. Ukrainian translation: веб сайт. URL: <https://www.biblegateway.com/passage/?search=%D0%92%D1%96%D0%B4+%D0%9B%D1%83%D0%BA%D0%B8+8&version=UKR> (дата звернення 20.06.2023).
3. Lakoff G., Johnson M. *Metaphors We Live By*. Chicago; London: The University of Chicago Press, 1980. 242 p.
4. Mac Cormac Earl R. *A Cognitive Theory of Metaphor* Cambridge: The MIT Press, 1989.
5. Античні поетики: Аристотель. Поетика. Псевдо-Лонгін. Про високе. Горацій. Про поетичне мистецтво. Київ: Грамота, 2007. 168 с.

REFERENCES

1. Bible Gate way. Italian translation: available at URL: <https://www.biblegateway.com/passage/?search=%D0%92%D1%96%D0%B4+%D0%9B%D1%83%D0%BA%D0%B8+8&version=BDG> (Accessed 20.06.2023).
2. Bible Gate way. Ukrainian translation: available at URL: <https://www.biblegateway.com/passage/?search=%D0%92%D1%96%D0%B4+%D0%9B%D1%83%D0%BA%D0%B8+8&version=UKR> (Accessed 20.06.2023).
3. Lakoff G., Johnson M. *Metaphors We Live By*. Chicago; London: The University of Chicago Press, 1980. 242 p.
4. Mac Cormac Earl R. *A Cognitive Theory of Metaphor* Cambridge: The MIT Press, 1989.
5. Antychni poetyky: Aristotel. Poetyka. Psevdo-Lonhin. Pro vysoke. Horatsii. Pro poetychne mystetstvo. [Ancient Poetics: Aristotle. Poetics. Pseudo-Longinus. On the Sublime. Horace. Ars Poetica.] Kyiv: Hramota, 2007. 168 [in Ukrainian].